

TANATOLÓGIA

TANULÁSI EREDMÉNY ALAPÚ TANTÁRGY TEMATIKA

Képzés neve:	Általános orvosképzés
Tantárgy címe:	Tanatológia (AOK-OMKV601, AOK-OMKV602)
Tantárgy típusa:	kötelezően választható
Tanév és félév:	II. évfolyam / őszi félév
Tantárgyfelelős:	Dr. habil Kelemen Oguz Ph.D. – intézetvezető egyetemi docens, pszichiáter
Intézeti felelős:	Dr. habil. Barabás Katalin Ph.D. – ny. egyetemi docens Magartástudományi Intézet (6722 Szeged, Mars tér 20.) e-mail: katalin.barabaas@gmail.com
Tanóra típusa:	előadás és gyakorlat
Heti óraszám:	2 + 1
Kreditérték:	2
Értékelése:	beszámoló (5), aláírás
Előfeltétel:	Pszichológiai alapfogalmak, kommunikáció - AOK-OMK131/132

Tantárgy célja:

Segítségnyújtás fejlesztése a terminális állapotú betegek és hozzátartozóik részére.

Kimeneti követelmények:

Tudás

- A hallgatók a kurzus végére a halállal kapcsolatos kérdéseket kellő filozófiai megalapozottsággal kezelik. Tisztában vannak a betegség, a haldoklás, a halál orvopszichológiai alapfogalmaival, a tárgyvesztés, a krízis és az ezzel járó veszélyek pszichológiai aspektusaival. Megértik a gyász, a gyászreakció lelki mechanizmusát.
- Értik a segítő foglalkozásuk veszélyeztetettségét, ismerik a segítők mentálhigiénés szükségleteit, a szupervízió fontosságát.
- Tisztában vannak a veszteség okozta szenvedéssel, a gyással magára maradt hozzátartozók segítségének lehetőségeivel.

Képesség

- Képesek segítséget nyújtani az életük végén lévő embereknek, hogy méltó körülmények között, megbékélve tudjanak meghalni.

Attitűd

- Célunk a hospice szellemiséget magáévá tevő szakemberek képzése. Különösen fontos ez a szemléletalkítás az orvostanhallgatók körében, hogy saját háritó magartásuk megváltozzon, továbbá természetes legyen számukra az együttműködés a terminális állapotban lévő betegekkel, hozzátartozóikkal és a segítő teammel.

Autonómia – Felelősség

- Autonóm módon tudnak haldokló mellett tevékenykedni, hozzátartozóval veszteséget közölni

Témakörök:

Előadás

- Orvosi antropológiai előkészítés

- A haldoklás, halál és gyász rítusának kultúrközi megközelítése
- Halál a XXI. században, medikalizációból adódó dilemmák
- Perinatális veszteségek (kerekasztal beszélgetés)
- Halál, haldoklás pszichológiája, pszichoterápiás tapasztalatok
- Gyász pszichológiája, gyermekek halála
- Egy onkopszichológus tapasztalatai
- Orvosi dilemmák a kuratív-palliatív határok mezsgyéjén (kerekasztal)
- A pszichológus szerepe a haldokló beteg ágyánál (kerekasztal)
- Hospice, mint új szemlélet
- Szupervízió az egészségügyben
- Szenvedés, halál, eutanázia a világvallások tükrében (kerekasztal a világvallások képviselőivel)

Gyakorlat

- Csoportdinamikai előkészítés
- Szemben a halálfélelemmel
- Különböző szerepek és feladatok a betegágy mellett
- Veszteség-feldolgozást segítő esetmegbeszélések pszichodramatikus elemekkel
- Haldoklók és gyászolók segítése – gyakorlati szempontok a mindennapokból
- Segítők segítése
- Tapasztalatok összegzése, kiértékelés

Módszerek:

- Önreflexió
- Esetmegbeszélés
- Kerekasztalbeszélgetés

A tárgy teljesítésének feltételei, vizsga követelményei:

- **Jelenlét** az előadásokon, **maximum 2 hiányzás megengedett.**

• **Házi dolgozat (előadás):**

Tartalmi követelmények:

A haldoklás témakörében megadott mű saját élményen keresztül feldolgozása. Nem felel meg a kritériumoknak a tartalmi és/vagy általános ismertetés! Az önreflexió és szakmai szempontok összegzését kérjük!

Kérjük, hogy a dolgozat térjen ki az alábbi kérdésekre:

- Miért választotta ezt a kurzust?
- Hogyan változott a félév során a halálhoz való viszonya, hozzáállása?
- Miben segítette a kurzus?
- Mi az, amiről még szívesen hallana a kurzus során?

Formai követelmények:

Előlap: név; évfolyam; csoport; tantárgy neve; dolgozat címe.

Terjedelem: 3–6 A/4-es oldal; Times New Roman, betűméret 12, sorköz 1.5, margók: 2.5 cm.

A dolgozatot, kérjük, hogy két formában adja le: nyomtatva, lefűzhető tasakban a 12. héten az előadás alkalmával, VALAMINT a **CooSpace**-re feltöltve (Word formátumban, fájlnev: Hallgató Neve_Dolgozat címe.doc). **A más formátumban feltöltött dolgozatokat NEM tudjuk elfogadni!**

- **Gyakorlati feladat:**

Tartalmi követelmények:

Egyenként, a filmekkel kapcsolatban készítsenek egy összefoglaló, szubjektív véleményt tartalmazó munkát, maximum két oldal terjedelemben.

Kérjük, hogy a dolgozat térjen ki az alábbi kérdésekre:

- Milyen élményt jelentett számára a film megtekintése?
- Milyen tanulságot hordozott?
- Hogyan gondolkodik az életvégi eseményekről?

Formai követelmények:

Előlap: név; évfolyam; csoport; tantárgy neve; dolgozat címe.

Terjedelem: max. 2 A/4-es oldal; Times New Roman, betűméret 12, sorköz 1.5, margók: 2.5 cm.

A dolgozatot, kérjük a **CooSpace**-re feltölteni a gyakorlat színterénél létrehozott feladathoz (Word formátumban, fájlnev: Hallgató Neve_Dolgozat címe.doc).

A más formátumban feltöltött dolgozatokat NEM tudjuk elfogadni!

Értékelés:

- Házi dolgozat és esszé alapján

Kötelező irodalom:

- Polcz Alaine: *Ideje a meghalásnak*. Pont, 2001.
- Pilling János: *Gyász. Medicina*, 2003.

Ajánlott irodalom:

- Tatelbaum, Judy: *Bátorság a gyászhoz*. Pont Kiadó, 1998.
- Albom, Mitch: *Keddi beszélgetések életről, halálról*. Magyar Könyvklub, 2000.
- Wilbert, Ken: *Áldás és állhatatosság*. Ursus Libris, 2005. (1-165. o.)
- Temesváry Beáta: *Szucidológiai Zsebkönyv*. Jegyzetellátó, 2005.
- Polcz Alaine: *Kit siratok? Mit siratok?* Jelenkor, 2003.
- Viorst, Judith: *Szükséges veszteségeink*. Háttér, 2002. (255-357. o.)
- Popper Péter: *Fáj-e meghalni?* (Az élet dolgái). Saxum, 1999.
- Erőss László Dr. – Veér András Dr.: *A halál enciklopédiája*. Glória Press, 2001.
- Nagy Bandó András: *Sosem volt Toscana*. Szoba, 2006.
- Zachert, Christel – Zachert, Isabell: *Belli – Várlak otthon, a Paradicsomban...!* Belvárosi Könyvkiadó, 1994.
- James, John W. – Friedman, Russel: *Gyógyulás a gyászból*. Hogyan dolgozzuk fel szeretteink halálát, a válást, és más fájdalmas veszteségeket? Zafir Press, 2011.
- Révész Renáta Liliána: *Hogyan néz szembe a család a gyással?* In: Letakart tükör: halál, temetkezés, gyász. Szerk.: Angyal Eleonóra, Polcz Alaine. Helikon, 2001. (141-158. o.)
- Singer Magdolna: *Cselekvő csend*. In: Kharón – Thanatológiai Szemle, 2011/1.
- Dr. Zelena András: *A fájdalomosztó oldalak "nyugodj békében" videóinak lélektanáról*. In: Kharón – Thanatológiai Szemle, 2014/4.
- Dr. Pilling János: *Strukturális technikák a gyászolók önségítő csoportjaiban*. In: Kharón – Thanatológiai Szemle, 2003/1-2.

- Simkó Csaba: *Hogyan segítsünk gyermekeinknek... elfogadni az elfogadhatatlant.* In: Kharón – Thanatológiai Szemle, 2009/4.
- Polcz Alaine: *Együtt az eltávozottal.* Jelenkor Kiadó. Pécs, 2005
- Oriana Fallaci: *Levél a meg nem született gyermekhez.* Kozmosz Könyvek, Budapest, 1980

TANATOLÓGIA ELŐADÁS

2023/2024. tanév őszi szemeszter

Előadások helye:	Szemészeti klinika, Kukán Ferenc terem (6720 Szeged, Korányi fasor 10-11.)
Előadások időpontja:	hétfő, 16–17:30
Tantárgyfelelős:	Dr. habil. Barabás Katalin Ph.D. – ny. egyetemi docens Dr. habil Kelemen Oguz Ph.D. – intézetvezető egyetemi docens, pszichiáter Monostori Dóra M.Sc. – mesteroktató (SZTE ETSZK) Dr. Tari Gergely Ph.D. – egyetemi adjunktus, bioetikus
Előadás esszé:	Leadási határidő: 2023.11.27. 23:55
Gyakorlati munkák:	Első filmmel kapcsolatos munka leadási határideje: 2023.10.16. (6. héten) Második filmmel kapcsolatos munka leadási határideje: 2023.11.13. (10. héten)

A kurzus tematikája:

Előadók:

1.	2023.09.11.	ELSŐ HÉTEN NINCS ELŐADÁS!	-
2.	2023.09.18.	Orvosi antropológiai előkészítés A haldoklás, halál és gyász rítusának kultúrközi megközelítése	Dr. Barabás Katalin
3.	2023.09.25.	Halál a XXI. században, medikalizációból adódó dilemmák	Dr. Barabás Katalin
4.	2023.10.02.	Halál, haldoklás pszichológiája, pszichoterápiás tapasztalatok	Dr. Kelemen Oguz
5.	2023.10.09.	Életvégi etikai kérdések	Dr. Tari Gergely
6.	2023.10.16.	Gyász pszichológiája, gyermekek halála	Monostori Dóra
7.	2023.10.23.	SZÜNNAP	-
8.	2023.10.30.	Perinatális veszteségek (kerekasztal beszélgetés)	Korábban Érkeztem Alapítvánnyal közös szervezésben
9.	2023.11.06.	Egy onkopszichológus tapasztalatai	Dr. Kovács Dénes
10.	2023.11.13.	A pszichológus szerepe a haldokló beteg ágyánál (kerekasztal)	Pócza Véger Petra, Hites-Lukács Vanda, Salló Emőke
11.	2023.11.20.	Orvosi dilemmák a kuratív-palliatív határok mezsgyéjén – (kerekasztal)	Dr. Pócs Dávid, Dr. Borzási Emőke, Dr. Rónaszéki Benedek
12.	2023.11.27.	Hospice, mint új szemlélet	Tóth Andrásné
13.	2023.12.04.	Szupervízió az egészségügyben	Dr. Horváth Éva, Dr. Szabó Sándor
14.	2023.12.11.	Szenvedés, halál, eutanázia a világvallások tükrében (kerekasztal a világvallások képviselőivel)	Dr. Kereskényi Sándor, Fazakas Attila, Kendrusz Attila